

7
เปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

นางสาวรัชณี อยู่ศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

002569

17096157

A COMPARISON OF NURSING PERFORMANCE EVALUATION
OF PROFESSIONAL NURSES IN THE UNIVERSITY HOSPITALS

Miss Ruchanee Usiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาล
วิชาชีพ ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ชื่อนิสิต นางสาววรรษนี อยุศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์จะเปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติการพยาบาล
ของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ในลักษณะรวมทุกด้าน ด้านการดูแล
การป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ และการร่วมมือปฏิบัติ ตลอดจนเปรียบเทียบ
เทียบ โดยแยกเป็นแผนก คือ อายุรกรรม ศัลยกรรม สูติรีเวชกรรม กุมารเวชกรรม
และเปรียบเทียบการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลที่มีความแตกต่างกันที่
ประสบการณ์การทำงาน และคุณวุฒิ รวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่ง กุลยา ตันติผลลาชีวะ ได้สร้างขึ้น
ในปีการศึกษา 2520 จำนวน 72 ข้อ ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
และความตรงตามสภาพได้ค่า 0.94 พร้อมทั้งตรวจสอบความเที่ยงได้ค่าความเที่ยงภายใน
ใน 0.98 และ 0.96 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ พยาบาลวิชาชีพ 264 คน
โดยให้พยาบาลประเมินตนเอง และหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติการพยาบาล
ของพยาบาล นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างโดยวิธี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และทดสอบค่าที (t -Test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินการปฏิบัติกรพยาบาลที่พยาบาลประเมินตนเอง และประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านการร่วมมือปฏิบัติ ส่วนด้านการดูแล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการฟื้นฟูสุขภาพ และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสนองสมมติฐานที่ว่า "ผลการประเมินการปฏิบัติกรพยาบาลโดยพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย รวมทุกด้าน และด้านการดูแล การป้องกันการส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ การร่วมมือปฏิบัติไม่แตกต่างกัน"

2. การประเมินผลการปฏิบัติกรพยาบาลที่พยาบาลประเมินตนเองและประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละแผนกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละด้านเฉพาะแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม และสูตินรีเวชกรรม จึงสนองสมมติฐานที่ว่า " ผลการประเมินการปฏิบัติกรพยาบาลโดยพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย รวมทุกด้านและด้านการดูแล การป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ การร่วมมือปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม สูตินรีเวชกรรม

ส่วนแผนกกุมาร เวชกรรมพยาบาลประเมินตนเองและการประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการดูแล การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ และรวมทุกด้าน จึงไม่สนองสมมติฐานที่ว่า "ผลการประเมินการปฏิบัติกรพยาบาลโดยพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย รวมทุกด้านและด้านการดูแล การป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพ การร่วมมือปฏิบัติไม่แตกต่างกันในแผนกกุมารเวชกรรม"

3. การประเมินผลการปฏิบัติกรพยาบาลของพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านการดูแล การร่วมมือปฏิบัติ และรวมทุกด้าน ส่วนด้านการป้องกันการส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สนองสมมติฐานที่ว่า "ผลประเมินการปฏิบัติกรพยาบาลของพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี

และ 3 ปีขึ้นไป รวมทุกค่านและในแต่ละค่านไม่แตกต่างกัน"

4. การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งรวมทุกค่านและในแต่ละค่าน จึงสนองสมมติฐานที่ว่า " ผลการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลที่มีคุณวุฒิระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี รวมทุกค่านและในแต่ละค่านไม่แตกต่างกัน"

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Comparison of Nursing Performance Evaluation of
Professional Nurses in the University Hospitals

Name Miss. Ruchanee Usiri

Thesis Advisor Assistant Professor, Puangrat Boonyamurak

Department Nursing Education

Academic Year 1979

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare the nursing performance evaluated by nurses and head nurses in the university hospitals in each characteristics of nursing activities which were care, prevention, promotion, restoration, collaboration and total characteristics. The comparison occurred in each department which were medical, surgical, obstetric and gynaecological and pediatric departments and in the groups of nurses with difference working experiences, difference educational backgrounds.

The instrument was an evaluative inventory for nursing practice developed by Mrs. Kulaya Tantiphlachiva in 1977, which composed of 72 items of nursing actions which concurrent validity was 0.94 and internal reliability was 0.98, 0.96

The sample for this study was 264 nurses randomized from 4 university hospitals, who evaluated themselves and had been evaluated by head nurses concerning their nursing performance. The data were analysed

by using various statistical method such as arithematic mean, standard deviation and t- Test.

The Major Findings :

1. There was no statistically significant difference on the nursing performance evaluation between nurses' self - evaluation and head nurses evaluation in the aspect of care, prevention, promotion, restoration and total aspects. But there was statistically significant difference at the .05 level only in the aspect of collaboration. The hypothesis was accepted. The statement of this hypothesis is "there is no statistically significant different between the nursing performance evaluation which are evaluated by nurses and head nurses in the aspect of care, prevention, promotion, restoration, collaboration and total aspects."

2. Comparing the nursing performance evaluated by nurses and head nurses in medical, surgical, obstatrics and gynaecological departments, there were no statistically significant differences in all aspects. The hypothesis was accepted. The statement of hypothesis is "there is no statistically significant differnce between the nursing performance evaluation which are evaluated by nurses and head nurses in medical, surgical, obstetric and gynaccological departments concerning the aspect of care, prevention, promotion, restoration, collaboration and total aspects."

In addition, comparing the nurses performance evaluated by nurses and head nurses only in the pediatric department was statistically

significant difference at the .05 level in the aspect of care, promotion, restoration and total aspects. The hypothesis was not accepted. The statement of hypothesis is "there is no statistically significant difference between the nursing performance evaluation which are evaluated by nurses and head nurses in pediatric department concerning the aspect of care, prevention, promotion, restoration, collaboration and total aspects."

3. The difference related to working experience, less than and more than 3 years, there was statistically significant differences at the 0.05 level in the aspect of care, collaboration and total aspects. But there was no statistically significant differences in the aspect of prevention, promotion and restoration. The hypothesis was not accepted. The statement of hypothesis is "there is no statistically significant different between nursing performance evaluation which are evaluated by nurses and head nurses with different working experience, less than and more than 3 years, concerning the aspect of care, prevention, promotion, restoration, collaboration and total aspects."

4. The difference related to educational backgrounds diploma and baccalaureate, there was no statistically significant difference in all aspects. The hypothesis was accepted. The statement of hypothesis is "there is no statistically significant difference between nursing performance evaluation which are evaluated by nurses and head nurses with different educational backgrounds, diploma and baccalaureate, concerning the aspect of care, prevention, promotion, restoration, collaboration and total aspects."

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ นุญญาบุรุษย์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการวิจัยที่ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดด้วยดีตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ผลาพิบูลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ปุณฺณโชติ กรุณาให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในโอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ หัวหน้าพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้อง ๆ ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

รัชนี อยู่ศิริ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิตติกรรมประกาศ	๓
รายการตารางประกอบ	๔

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อกีดขวางเบื้องต้น	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล	11
การประเมินผล	12

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การประเมินผลกับมาตรฐานการพยาบาล	1:4
การประเมินผลทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ	1:6
รูปแบบของการประเมินผลทางการพยาบาล	1:8
การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลกับคุณภาพการพยาบาล	22
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	39
4. ผลการวิจัย	44
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ.....	57
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผล	60
ขอเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก ก.	74
ภาคผนวก ข.	77
ภาคผนวก ค.	94
ประวัติผู้เขียน	130

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนแบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาลที่ส่งไปและได้รับคืน .	42
2.	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลในมหาวิทยาลัย	45
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกรายแผนก	46
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทการทำงาน.....	47
5	จำนวนกลุ่มตัวอย่างพยาบาลจำแนกตามวุฒิการศึกษา	48
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลที่พยาบาลประเมินตนเองและประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยด้วยคำที่.....	49
7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลที่พยาบาลประเมินตนเอง และประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย แผนกอายุรกรรม ด้วยคำที่	51
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลที่พยาบาลประเมินตนเอง และประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย แผนกศัลยกรรม ด้วยคำที่	52
9	ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลที่พยาบาลประเมินตนเอง และประเมินโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย แผนกสูติรีเวชกรรม ด้วยคำที่	53

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 10 คำคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลการเปรียบเทียบ
คะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลที่พยาบาล
ประเมินตนเอง และประเมินโดยหัวหน้าที่อยู่ป่วย แผนกกุมาร-
เวชกรรม ค่ายค่าที่ 54
- 11 คำคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบ
คะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลที่
มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป ค่ายค่าที่ 55
- 12 คำคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบ-
เทียบคะแนนเฉลี่ย การประเมินการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาล
บุคลากรต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี ค่ายค่าที่ 56

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย